

รายงานผลการตรวจสอบที่ 139/2561

สิทธิสตรีอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีกล่าวอ้างว่า ข้าราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำลวนลามอนาจารผู้ใต้บังคับบัญชาหญิง (คำร้องที่ 366/2560)

ประเด็นการร้องเรียน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีตามที่ปรากฏเป็นข่าวในสื่อมวลชนว่า นางสาว ก. (นามสมมุติ) พนักงานอัตราจ้างหญิงของกระทรวงสาธารณสุขถูกข้าราชการชายระดับหัวหน้างานกระทำลวนลามและอนาจารต่อเนื่องหลายครั้งและทวีความรุนแรงมากขึ้น ตั้งแต่ปี 2557 โดยข่มขู่ว่าหากขัดขืนจะไม่ต่อสัญญาจ้างงานให้อีกต่อไป นางสาว ก. จึงแอบติดตั้งกล้องบันทึกภาพ และนำภาพวิดีโอที่บันทึกซึ่งบันทึกภาพการกระทำลวนลาม อนาจารเป็นหลักฐานแสดงต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองนนทบุรี เพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยที่ผ่านมาเคยร้องเรียนผ่านกลไกภายในของกระทรวงสาธารณสุขแล้ว แต่ไม่มีผลใดๆ เกิดขึ้น และยังคงถูกกระทำลวนลามอยู่เช่นเดิม และพนักงานหญิงหลายคนก็เคยถูกข้าราชการชายรายนี้กระทำลวนลามเช่นกัน แต่ไม่มีผู้ใดกล้าไว้วางใจหรือลาออก

การดำเนินการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่หนึ่ง กรณีพฤติการณ์ของข้าราชการชายซึ่งกระทำลวนลามและอนาจาร นางสาว ก. ในฐานะผู้เสียหาย ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย ประกอบกับพนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรีได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องข้าราชการชายรายดังกล่าวเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนนทบุรี และศาลจังหวัดนนทบุรีได้มีคำพิพากษาแล้ว จึงเป็นกรณีตามมาตรา 39 (1) ประกอบมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กสม. สั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

ประเด็นที่สอง กรณีการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุขในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของข้าราชการชายผู้ถูกกล่าวหา พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงภายหลังเกิดเหตุร้องเรียนปรากฏว่า กระทรวงสาธารณสุขได้จัดให้มีมาตรการดูแลความปลอดภัยและติดตามไม่ให้ผู้เสียหายได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดกรณีข่มขู่ผู้เสียหายและพยานที่เกี่ยวข้อง โดยมีคำสั่งย้ายข้าราชการชายผู้ถูกกล่าวหาไปปฏิบัติราชการที่หน่วยงานแห่งใหม่ ตลอดจนได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว และกระทรวงสาธารณสุขได้จัดให้มีมาตรการป้องกันเหตุ โดยแจ้งเวียนให้หน่วยงานในสังกัดตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ และกำชับให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น จึงเป็นกรณีตามมาตรา 39 (5) ประกอบมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว จึงมีมติให้ยุติเรื่อง อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุเช่นนี้ขึ้นอีก จึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) และมาตรา 42 ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

(1) กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรกำกับดูแลและติดตามให้มีการดำเนินการและปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 เรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน” อย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ครบถ้วน และเป็นธรรมต่อผู้เสียหายซึ่งถูกล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงเป็นสำคัญ โดยให้มีการฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายอย่างเหมาะสม รวมทั้งให้มีระบบติดตามช่วยเหลือผู้เสียหายในการดำเนินการทุกขั้นตอนทางกฎหมาย โดยให้เป็นความลับ และให้ความเป็นธรรม เพื่อให้ผู้เสียหายจะสามารถเข้าถึงความยุติธรรมอย่างทันที่

(2) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรกำหนดมาตรการประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบพฤติกรรมที่เข้าข่ายเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงานแก่หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการป้องกันเหตุเกิดผล ในทางปฏิบัติได้จริง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 เรื่อง “มาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศในการทำงาน”